

Изх. № 2/27.2.2024 г.

От: Екологично сдружение „За Земята“
и „Грийнпийс“ – България,

За контакти: гр. София 1164, ул. Миджур №
12, ет. 3

t.todorov@zazemiata.org

meglena.antonova@greenpeace.org

До: Акад. Николай Денков,
Министър председател на република
България

Г-н Румен Радев, министър на енергетиката

Г-н Делян Добрев,
председател на Комисията по енергетика

относно: **НЕЗАКОНОСЪОБРАЗНО РЕШЕНИЕ
НА ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА НОВА ЯДРЕНА МОЩНОСТ.
НАРУШАВАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ЕВРОДИРЕКТИВИ И
КОНВЕНЦИИ.
ИСКАНЕ ЗА СТАНОВИЩЕ И РЕАКЦИЯ.**

Уважаеми г-н Денков

Изискванията за безопасност при използване на ядрената енергия в Република България са заложили основно в Закона за Безопасно използване на ядрената енергия (ЗБИЯЕ) (https://bnra.bg/media/zakon_za_bezopasno_izpolzvane_na_ядрената_енергия.pdf), и в наредбите за неговото прилагане. В националното законодателство са транспонирани изискванията на Директивите на Европейския съюз (ЕС), както и на конвенциите в тази област. Отбелязваме, че Директивите съдържат изисквания за информиране на населението и за участие на обществеността във вземането на решения.

Съгласно Чл. 3. (1) от ЗБИЯЕ „Ядрената енергия и йонизиращите лъчения се използват в съответствие с изискванията и принципите на ядрената безопасност и радиационната защита с цел осигуряване защитата на човешкия живот, здравето и условията на живот на сегашното и бъдещите поколения, околната среда и материалните ценности от вредното въздействие на йонизиращите лъчения“.

Съгласно Чл. 3. (2) от ЗБИЯЕ (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) „При използването на ядрената енергия и йонизиращите лъчения и при управлението на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво ядрената безопасност и радиационната защита

имат приоритет пред всички други аспекти на тази дейност ...“.

В Раздел IV Особени правила при изграждане и експлоатация на ядрени централи са изложени основните изисквания за безопасност при изграждане на нова ядрена мощност, както следва:

Чл. 45. (1) Ядрена централа се изгражда по решение на Министерския съвет.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Предложението за изграждане на ядрена централа се внася от министъра на енергетиката с оценка на:

1. ядрената безопасност и радиационната защита, въздействието върху околната среда и физическата защита;
2. социално-икономическото значение от изграждането на ядрена централа за страната или за отделни региони;
3. радиоактивните отпадъци и отработеното ядрено гориво, които се получават

В

резултат на дейността на ядрена централа, **и тяхното управление.**

(3) Когато при експлоатацията на ядрената централа е възможно въздействие върху населението и околната среда на територията на друга държава, министърът на външните работи уведомява компетентните органи на тази държава и предоставя при поискване от тяхна страна необходимата им информация за оценка и анализ на възможното въздействие на централата на тяхна територия от гледна точка на безопасността на населението и опазването на околната среда. Полученото официално становище се прилага към предложението по ал. 2.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 14 от 2015 г.) Министърът на енергетиката организира **обсъждане на предложението за изграждане на ядрена централа**, в което участват държавни органи и органи на местното самоуправление, представители на обществените организации и заинтересувани физически и юридически лица. Уведомяването се извършва чрез средствата за масово осведомяване или по друг подходящ начин **най-малко един месец преди обсъждането**. Оценката на резултатите от обсъждането се прилага към предложението по ал. 2.

В редица официални документи Правителството на Република България е информирало нееднократно Европейската Комисия (ЕК) за начина на вземане на решение за изграждане на нова ядрена мощност, за информиране на населението и за участието на обществеността във взимането на решения.

ПРИМЕРИ:

НАЦИОНАЛЕН ДОКЛАД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА НА ДИРЕКТИВА 2011/70/ЕВРАТОМ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА РАМКА НА ОБЩНОСТТА ЗА ОТГОВОРНО И БЕЗОПАСНОУПРАВЛЕНИЕ НА ОТРАБОТЕНО ГОРИВО И РАДИОАКТИВНИ ОТПАДЪЦИ, 2015 г.

<https://www.bnra.bg/media/2021/06/ndoklad-2015-directive-2011-70-bg.pdf>

На стр.43 е декларирано: „Друго задължение на министъра на енергетиката е **организирането на обществено обсъждане преди представянето на проект на решение за изграждане на нова ядрена мощност**. За обсъждането е необходимо да бъдат представени данни за социално-икономически аспекти, радиационна защита, оценка на генерираните ОЯГ и РАО при експлоатацията на бъдещата ядрена мощност. Информацията се публикува на Интернет страницата на Министерство на енергетиката, като се осигурява възможност и за директна комуникация на

заинтересованите страни с експерти от министерството.“

**ДОКЛАД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ПО ДИРЕКТИВА
2014/87/ЕВРАТОМ ОТ 8 ЮЛИ 2014 ГОДИНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ДИРЕКТИВА
2009/71/ЕВРАТОМ ОТ 25 ЮНИ 2009 ГОДИНА, София, 2020 г.**

<https://www.bnra.bg/media/2021/06/report-directive-2014-87-bulgaria.pdf>,

На стр. 57 е записано как се изпълняват изискванията на Чл. 8 (4) от Директивата - **Участие на населението в процеса на вземане на решения относно лицензирането на ядрени съоръжения**, а именно:

*„Предоставянето на подходящи възможности за реално участие на населението в процеса на вземане на решения относно лицензирането на ядрени съоръжения е предвидено на всички етапи от техния жизнен цикъл. Активно участие от страна на населението е регламентирано в редица членове на ЗБИЯЕ и на Закона за опазване на околната среда като например: • **обсъждане на предложението за изграждане на ядрена централа**, в участват държавни органи и органи на местното самоуправление, представители на обществените организации и заинтересувани физически и юридически лица (ЗБИЯЕ, член 45“;*

Изискванията за безопасност на ЗБИЯЕ са спазени при вземането на решение при изграждането на АЕЦ Белене (преди приемането на Република България в ЕС), като ключовите етапи са следните:

28.04.2004 г.: На заседания на Министерския съвет (МС) е дадено съгласие за изграждане на АЕЦ Белене (решение по принцип).

Следва разработване на изисканите от ЗБИЯЕ янализи и оценки. Дадена е възможност за техния преглед от желаещи.

10.01.2005 г.: Проведено е обществено обсъждане на всички анализи и оценки.

08.05.2005 г.: МС взема решение 260 (решение по същество) за изграждане на АЕЦ Белене с **максимална ел. мощност 2000 МВт** и я обявява като обект с национално значение (Решение 259 от 08.05.2005 г.).

На 25 октомври 2023 г. МС е провел заседание, в което е разгледал **Точка 26:** (<https://pris.government.bg/document/d93058dfef577a9e1864ac7cb93ba179>) **Доклад за одобряване на доклада на министъра на енергетиката за предприемане на действия по изграждането на блок 7 и 8 на АЕЦ „Козлодуй“ ЕАД с технология AP 1000.**

В нарушение на ясните изисквания на Чл. 45 от ЗБИЯЕ, на практиката по прилагането му, както и на задълженията по изпълнение на горепосочените Директиви на ЕС, министърът на енергетиката обаче **не е разработил изискваните анализи и оценки, не ги е направил публично достъпни и не е организиран обществено им обсъждане**. Считаме, че това представлява грубо нарушение на изискванията на Чл. 45 от ЗБИЯЕ, както и на изискването за приоритет на безопасността, формулирано в Чл. 3 от ЗБИЯЕ.

Министърът на енергетиката в доклада си заявява *„В допълнение следва да се посочи, че е в ход подготовка на последващо решение на Министерски съвет по същество за реализация на блок 7, съгласно разпоредбата на чл. 45, ал. 2 от Закона за безопасно използване на ядрената енергия.“* По този начин провеждането на обществени дискусии загубва смисъла си, след като вече е взето решение.

Въпреки тези фарапантни нарушения, на 25 октомври 2023 г. МС приема решение за изграждане на нова ядрена мощност (7-ми блок на АЕЦ Козлодуй) и възлага на министъра на енергетиката да предприеме необходимите действия по прозрачен избор на изпълнител за проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на новия

енергоблок.

(виж

<https://government.bg/bg/prestsentar/novini/aets-%E2%80%9Ekozloduy%E2%80%9C-shte-ima-nov-reaktor-prez-2033-g> и <https://www.me.government.bg/news/ministerskiyat-savet-odobri-predpriemaneto-na-deistviya-po-izgrajdane-na-blok-7-i-8-na-aec-kozlodui-s-tehnologiya-ap-1000-3274.html?p=eyJ0eXBIIjoiaG90bmV3cyJ9>)

Считаме, че това Решение на МС представлява грубо нарушение на ЗБИЯЕ, както и на горепосочените Директиви.

Също така считаме, че е налице нарушение на Конвенцията за правото на информация и участието на обществеността в процеса на вземане на решения по въпроси на околната среда /Орхуската конвенция/, както и Чл. 8 от Европейската конвенция за правата на човека.

Призоваваме правителството да прекрати процедурите за изграждане на 7 и 8 блок в АЕЦ Козлодуй. От времето на корупционния проект АЕЦ Белене нито един икономически анализ не е доказал че България има нужда от нова ядрена мощност, по тази причина проектът за строеж на АЕЦ Белене струваше на българските граждани над 3 милиарда лева без реално да стартира строежа на централата?! Сегашното неадекватно решение на парламента за избор на един точно определен вид реактор както и на един строител ще доведе само до размиване на отговорността от правителството когато се анализира поредното източване на огромни суми от националния бюджет за поредната скъпа ядрена авантюра - 7 и 8 блок на АЕЦ Козлодуй.

Информираме, че поради допуснатите фрапантни нарушения, е подадена жалба във Върховния административен съд (ВАС) с искане за отмяна на Решението на МС за изграждане на блок 7 и 8 на АЕЦ Козлодуй като незаконосъобразно. Образувано е дело № 63/03.01.2024 г.

От много години сигнализираме срещу скъпите и оплетени в корупционни схеми мега проекти в енергийния сектор в България, и препоръчваме избор на реалистични и достъпни решения базирани на повишена енергийна ефективност, децентрализация на производството на електроенергия и достъп на домакинствата до ВЕИ.

Не сме открили проблемите в енергийния сектор във връзка със сегашното неадекватно решение за 7-8 блок в АЕЦ Козлодуй с реактори на Уестингхаус и строител Хюндай. За илюстрация прилагаме линкове от няколко предишни наши анализи които се оказаха верни:

<https://www.zazemiata.org/obeshtania-aec-belene-stroej/>

<https://www.zazemiata.org/belene-is-back-letter/>

<https://www.zazemiata.org/energien-prehod-bez-gazprom-aec/>

За Земята
Приятели на Земята България

GREENPEACE

За контакти:

Тодор Тодоров – Координатор в направление Енергиен преход в ЗаЗемята

t.todorov@zazemiata.org

+359887122801

Меглена Антонова – Директор на „Грийнпийс“ – България

[meglena.antonova@greenpeace.org](mailto:meglana.antonova@greenpeace.org)

+359885454797

27.2.2024 г.

гр. София